

SMILJANA RENDIĆ: KATOLIČKA NOVINARKA I PRATITELJICA DRUGOGA VATIKANSKOG SABORA

Silvana Burilović Crnov obranila je doktorski rad s naslovom: „Smiljana Rendić: katolička novinarka i pratiteljica Drugoga vatikanskog sabora“, na Poslijediplomskom studiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, smjer „Kršćanstvo i suvremena kultura“, u ožujku ove godine. To je ujedno četvrti doktorski rad obranjen na tom Poslijediplomskom studiju.

Kratka biografija

Silvana Burilović Crnov rođena je 1978. u Splitu. Diplomirala je 2006. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, te je od iste godine zaposlena u Informativnom odjelu Tiskovnog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije. Na Suvremenomu učilištu u Splitu završila je 2009. godine program osposobljavanja za menadžera za odnose s javnošću. Kratko vrijeme je radila kao vjeroučiteljica. Uređivala je i vodila informativne vijesti u emisiji *Vjera i život* na Radio Splitu te emisiju *Okrugli stol* na Radio Mariji. Sudjelovala je na nekoliko znanstvenih simpozija te je objavila dva znanstvena rada. Poslijediplomski studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, smjer „Kršćanstvo i suvremena kultura“, upisala je 2010. godine, gdje je 2015. godine obranila licencijat s temom „Smiljana Rendić: primjer zauzetoga laičkog poslanja u postkoncilskoj Crkvi“, a u ožujku 2019. doktorski rad „Smiljana Rendić: katolička novinarka i pratiteljica Drugoga vatikanskog sabora“.

Silvana Burilović Crnov danas radi kao urednica i voditeljica vjerske emisije *Radosna vijest* na TVJadraniu. Suradnica je u brojnim katoličkim medijima, posebice u *Glasu Koncila* i *Informativnoj katoličkoj agenciji* (IKA). Uređuje službeni nadbiskupijski *Vjesnik*. Moderira brojne kulturne programe, predstavljajući knjige, koncerte, okrugle stolove i tribine. Članica je Odbora Hrvatske kiskupske konferencije za sredstva društvenih komunikacija te Hrvatskoga društva katoličkih novinara.

Doktorski rad

Silvana Burilović Crnov napisala je i s najvišom ocjenom uspješno obranila doktorski rad „Smiljana Rendić: katolička novinarka i pratiteljica Drugoga vatikanskog sabora“ pod mentorstvom prof. dr.

sc. Ante Vučkovića i uz sumentorstvo prof. dr. sc. Mladena Parlova, te stekla akademski stupanj doktorice znanosti na humanističkom području, iz polja teologije, grana fundamentalne teologije u ožujku 2019., na Poslijediplomskom studiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, smjer „Kršćanstvo i suvremena kultura“, Rad je obranila pred Ispitnim povjerenstvom u sastavu: prof. dr. sc. Anđelko Domazet, predsjednik, prof. dr. sc. Ante Vučković, mentor, prof. dr. sc. Mladen Parlov, sumentor, prof. dr. sc. Ante Mateljan, član, te doc. dr. sc. Tomislav Kovač, vanjski član.

Prije obrane doktorske teze doktorandica je predstavila svoj doktorski rad koji je podijelila u tri poglavlja: *Smiljana Rendić: život i djelo; Smiljana Rendić i Drugi vatikanski sabor te Recepcija Drugoga vatikanskog sabora u misli Smiljane Rendić.*

U prvom poglavlju, *Smiljana Rendić: život i djelo* (21. - 145. stranice), predstavlja se i problematizira netradicionalno katoličanstvo, domagojevska duhovna formacija i hrvatsko nacionalno usmjerenje koje odiše u svim djelima i nastojanjima Smiljane Rendić. Stoga je na samom početku izlaganja doktorandica prezentirala lik i djelo Smiljane Rendić (1926. – 1994.), aktivne katoličke laikinje, istaknuvši njezine doprinose razvoju hrvatskoga katoličkog novinarstva u vrijeme i poslije Drugoga vatikanskog sabora. Ovu splitsku novinarku predstavila je kao obnoviteljicu katoličkog novinarstva u drugoj polovici XX. stoljeća u Hrvatskoj te kao jednu od rijetkih laičkih protagonistica Crkve u Hrvata. Zbog svoje uloge u izgradnji *Glasa Koncila* kao vodećih crkvenih novina na hrvatskom jeziku nagrađena je Zlatnim perom *Glasa Koncila* 1988. godine, a prethodno, 1965. godine, koncilskom medaljom koju joj je udijelio biskup Petar Čule. U detaljnom životopisu Smiljane Rendić koji je doktorandica predstavila, više puta je naglasila trud koji je novinarka ulagala tijekom profesionalnog i osobnog života kako bi se afirmirala u teološkim, crkvenim i novinarskim krugovima. Nailazila je na otpor jer je bila žena, laikinja, a u prilog joj nije išlo ni vladajuće političko ozračje. Unatoč tome, pisala je neopterećeno, iskreno, slobodno, kritički, otvoreno te neumorno. U ovom dijelu rada i izlaganja doktorandica je istaknula kako je Smiljana Rendić kao novinarska, vaticanistica, hebraistica i poliglotkinja, posjedovala golemo znanje zbog čega se visoko afirmirala u novinarskim krugovima. Vješto je pisala i izvješćivala o aktualnim teološkim temama, koje je pratila na europskoj razini. Neke je svoje radove potpisivala pseudonimima *Berith* i *Vjera Marini*, a iza sebe je ostavila bogatu pisanu ostavštinu od nekoliko knjiga, stotine članaka i obilnu osobnu korespondenciju koju je vodila s društveno važnim, uglednim i obrazovanim ljudima svog

vremena, (nad)biskupima, teolozima, novinarima i drugim osobama iz crkvenog i javnog života.

Drugo poglavlje, *Smiljana Rendić i Drugi vatikanski sabor* (145. - 316. stranice), posvećeno je ulozi novinarke Smiljane Rendić u interpretiranju događaja Drugoga vatikanskog sabora i izvješćivanju javnosti o njima. Na ovome mjestu doktorandica je iščitala i predstavila način, formu i stil pisanja Smiljane Rendić o Saboru, ali je i analizirala njezin pristup složenim temama kao što su pluralizam u Crkvi, integritet i progresizam, politički moral poglavara Crkve te pojedine etičko-moralne probleme i dileme iz svakodnevnog života, kao što su svećenički celibat, nerazrješivost braka, abortus i kontracepcija. Istaknula je informativni i kritički stil novinarke prilikom medijskih izvještaja, ali i njezinu ozbiljnost i angažman u praćenju i analizi stranih medijskih izvještaja.

Mišljenja Smiljane Rendić o pojedinim koncilskim dokumentima kao što su *Konstitucija o svetoj liturgiji*, *Dogmatska konstitucija o Crkvi*, *Dekret o apostolatu laika* i *Pastoralna konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu* te analize temeljnih saborskih misli kao što su: *Crkva kao „communio“*, *biskupski kolegijalitet*, *odnos Crkve prema nekršćanima* i ostale, doktorandica je predstavila u trećem poglavlju svog doktorskog rada, *Recepcija Drugoga vatikanskog sabora u misli Smiljane Rendić* (316. - 431. stranice).

U ovom posljednjem poglavlju analizirala je, komparirala i evaluirala mišljenja i stavove Smiljane Rendić u odnosu na postavke Koncila i mišljenja istaknutih teologa. Doktorandica je uočila i izdvojila trajnu odanost Smiljane Rendić tradiciji, ali i otvorenost ondašnjem suvremenom.

Tijekom izlaganja i predstavljanja svoje doktorske teze Silvana Burilović Crnov predstavila je izvore i istraživačku metodu kojom se služila, navela je probleme na koje je nailazila te je u zaključnom dijelu iznijela znanstvene doprinose svog istraživačkog rada. Među najznačajnijim doprinosima izdvaja se predstavljanje i valoriziranje osobe i djela Smiljane Rendić te aktualizacija njezine misli danas. Drugi veliki doprinos je rasvjetljavanje pozadine rasprava i različitih mišljenja o Drugom vatikanskom saboru u hrvatskim prilikama u doba komunizma, a treći je dokumentiranje i sabiranje bogate pisane ostavštine ove plodne i nepravredno zaboravljene novinarke. Naime, Silvana Burilović Crnov svoje je istraživanje temeljila na Smiljaninim objavljenim i neobjavljenim tekstovima, na izvorima raspoređenima u nekoliko arhiva, koji su još uvijek nesređeni, na izvorima iz privatnih zbirki, druge nearhivirane ostavštine te autoriziranim intervjuima koje je napravila sa svjedocima i poznanicima Smiljane Rendić, Špirom Marasovićem, Vladom Čuturom, Živkom Kustićem,

Vladimirom Pavlinićom, Vojkom Rogićem, Josipom Čorićem i Ivanom Miklenićem. To je bilo neophodno kako bi se došlo do informacija o Smiljani Rendić jer se o njoj vrlo malo pisalo do sada, a cjelokupna ostavština bila je nepregledna i neistražena. O velikom trudu svjedoči popis izvora kojima se služila, a estetski doprinose priloge iz postojećih arhiva. Pri tom se doktorandica koristila hermeneutskom metodom iščitavana tekstova u kontekstu u kojem su nastali.

Silvana Burilović Crnov je na kraju svog izlaganja iznijela uvjerenje da će ovim svojim doktorskim radom, u kojem je vjerodostojno približila život i djela dosad javnosti gotovo nepoznate novinarkе Smiljane Rendić, potaknuti pojedince, posebice vjernike laike, na aktivnije zalaganje u Crkvi, kulturi i u društvu. Kao nedovršeni zadatak, ali i platformu za nastavak istraživačkog rada u budućnosti, doktorandica je istaknula daljnje ustrajno arhiviranje i sređivanja pisane ostavštine splitske novinarkе. Prema tome, ovim doktorskim radom učinjeno je mnogo kako bi se Smiljana Rendić, katolička novinarka i pratiteljica Drugoga vatikanskog sabora, izvukla iz zaborava i kako bi joj se dalo zasluženno priznanje za njezin golemi profesionalni i osobni doprinos katoličkom novinarstvu i Crkvi.

Ana Jeličić